

Masarykova univerzita v Brně

Ekonomicko-správní fakulta

Zaměstnanost

seminární práce do předmětu

Ekonomika veřejného sektoru

Markéta Drápalová

Brno, prosinec 2009

Obsah:

1. Úvod.....	3
2. Politika zaměstnanosti.....	3
2.1. Trh práce.....	4
2.2. Nezaměstnanost.....	4
3. Státní politika zaměstnanosti.....	5
3.1. Vývoj státní politiky zaměstnanosti a úřady práce.....	6
3.2. Financování a kontrola státní politiky zaměstnanosti.....	7
3.3. Efektivnost.....	9
4. Politika zaměstnanosti Evropské unie.....	10
4.1. Porovnání situace v ČR se zahraničím.....	11
5. Aktuální problémy.....	13
6. Závěr.....	15
7. Přehled základní legislativy.....	15
8. Použitá literatura a zdroje.....	16

1. Úvod:

Práci chápeme jako cílenou lidskou činnost, kterou člověk vykonává, aby uspokojil své potřeby. Práce je jeden z hlavních výrobních faktorů, který je neodmyslitelně spojen s výrobou a nabídkou většiny statků. S lidskou prací také souvisí oblast trhu práce, politiky zaměstnanosti státu a především problematiku oblastí se stává nezaměstnanost lidí. S prací se za život setká drtivá většina z nás a z toho důvodu je problematika spojená s touto oblastí pro všechny tak důležitá.

V této seminární práci se nejprve budeme zabývat teorií a pojmy souvisejícími s politikou zaměstnanosti, blíže se zaměříme na naši státní politiku zaměstnanosti, její kontrolou a faktory efektivnosti a politikou zaměstnanosti Evropské unie a srovnáním naší situace se situací se zahraničím. Nakonec se budeme zabývat především aktuálními problémy, které se politika zaměstnanosti snaží řešit.

2. Politika zaměstnanosti

Politika zaměstnanosti patří do odvětví sociální politiky.¹ A podle kritéria potřeb ve veřejném sektoru ji můžeme zařadit do bloku existenčních jistot.² Politika zaměstnanosti je prováděna různými institucemi, ve státě se jedná především o státními institucemi proto, aby usměrňovala trh práce a pozitivně ovlivňovala zaměstnanost a vypořádala se s fenoménem nezaměstnanosti. Politiku zaměstnanosti rozdělujeme na pasivní a aktivní. Pasivní politika zaměstnanosti se zaměřuje na zabezpečení lidí, kteří se ocitnou bez práce, jedná se tedy především o vyplácení dávek - podpory v nezaměstnanosti. Aktivní politika zaměstnanosti se snaží více podporovat zaměstnanost, mluvíme tedy především o rekvalifikaci, také např. o poskytování příspěvku na dopravu zaměstnanců, na zapracování nebo o příspěvku při přechodu na nový podnikatelský program, které jsou vypláceny zaměstnavatelům. Dále se jedná o veřejně prospěšné práce a poskytování poradenství.³

---

¹ Wildmannová, M. *Základy sociální politiky*, str. 84

² Rejzinger, J. a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, str. 8

³ <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/koncepce-a-politiky/statni-politika-zamestnanosti/1000502/19877/>

2.1. Trh práce

Trh práce je místo, kde se setkává nabídka práce, která je reprezentovaná domácnostmi, a poptávka po práci, kterou reprezentují podniky.⁴ Už pro tuto skutečnost se jedná o trh velice specifický. Na trhu práce se jednoho dne objeví skoro každý z nás. Díky němu si najdeme práci a podniky nás budou odměňovat mzdou, která představuje prostředky na živobytí. Trh práce je ovlivňován státem a dalšími institucemi, které vykonávají politikou zaměstnanosti. S trhem práce je spojen problematický fenomén jménem nezaměstnanost.

Rozeznáváme různé druhy trhu práce a to primární, kde se nachází místa lépe placená, s vyšší prestiží, zodpovědností lidí a poskytující vyšší míru jistoty v zaměstnání pro zaměstnance než na sekundárním, kde se nachází místa s nižším mzdovým ohodnocením. Dále se trh práce dělí na interní a externí, kde interní trh chápeme trh s pracovními místy uvnitř firem, a na formální a neformální. Neformální trh není kontrolován veřejnými institucemi, jedná se např. o tzv. šedou ekonomiku.⁵

2.2. Nezaměstnanost

Jak už jsme se zmínili v předchozím textu, s trhem práce je spojen pojem nezaměstnanost. Nezaměstnaný je takový člověk, který nemá v daném okamžiku práci. Ovšem ne každá nezaměstnanost musí být chápána jako problém. Rozdělujeme různé druhy nezaměstnanosti:⁶

- Dobrovolná nezaměstnanost je projevuje, když lidé nechtějí pracovat a upřednostní jinou aktivitu, tito lidé většinou nejsou ochotni pracovat za danou mzdu a raději budou nezaměstnaní a závislí na dávkách od státu
- Nedobrovolná nezaměstnanost vzniká, když lidé chtějí pracovat, mají zájem, ale nemohou najít práci ani za mzdu, která je dána trhem práce
- Frikční nezaměstnanost je nezaměstnanost způsobená přestupy lidí mezi pracovními místy
- Strukturální nezaměstnanost je způsobena pokrokem a vývojem v odvětvích, kde např. podniky požadují určité profese což ovlivňuje nabídku práce a lidé, s profesí, která „není žádoucí“ pro firmy, se nemohou na trhu práce uplatnit

---

⁴ Fuchs, K., Tuleja, P. *Základy ekonomie*, str. 136

⁵ Rektořík, J. a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, str. 275

⁶ Fuchs, K., Tuleja, P. *Základy ekonomie*, str. 139- 141

- Cyklická nezaměstnanost je důsledkem cyklického vývoje ekonomiky, kdy v období recese nezaměstnanost roste a v období růstu ekonomiky zase naopak klesá
- Plná zaměstnanost je jev, který nastupuje, když je trh práce v rovnováze a existuje pouze dobrovolná nezaměstnanost
- Míra nezaměstnanosti je ukazatel, kterým se nezaměstnanost měří

Jako sociální problém je chápána až dlouhodobá nezaměstnanost, která může být zapříčiněna různými důvody např. úrazem s dlouhodobými následky, kdy člověk již dále nemůže vykonávat své povolání. Tato nehoda může vyústit až k situaci, kdy se lidé ocitnou na hranici chudoby a nedokáží zajistit obživu rodiny.

Obecně se jedná o nezaměstnanost, která překročila určitou časovou hranici. Pro Mezinárodní organizaci práce (ILO) je tato hranice 12 měsíců.⁷

Na další tabulce je vidět vývoj nezaměstnanosti od roku 1993, kdy byla velice nízká, ale pak začala stoupat a v roce 2004 nastal zlom a opětovný pokles do roku 2008.

Míra nezaměstnanosti

		1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Nezaměstnanost	%	4,3	4,3	4,0	3,9	4,8	6,5	8,7
Registrovaná nezaměstnanost	%	2,95	3,30	2,99	3,08	4,28	6,04	8,54

Míra nezaměstnanosti

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Nezaměstnanost	%	8,8	8,1	7,3	7,8	8,3	7,9	7,1	5,3	4,4
Registrovaná nezaměstnanost	%	9,02	8,54	9,15	9,90	9,19	8,97	8,13	6,62	5,45

Zdroj: ČSÚ

Zdroj: Portál finance.cz [online] [cit.27. 12.2009] Dostupné z <http://www.finance.cz/ekonomika/prace/nezamestnanost/>

3. Státní politika zaměstnanosti

Jak je uvedeno v Listině základních práv a svobod, mezi základní lidská práva patří právo na zaměstnání a to bez ohledu na rasu, barvu pleti, pohlaví či sexuální orientaci, politické názory a další aspekty, které jsou spjaty se soukromím jedinců.⁸

⁷ <http://www.epolis.cz/page.php?location=&menu=first&id=28&idNotion=1>

⁸ Kleveta, J. *Státní politika zaměstnanosti*, str. 15

Právě státní politika zaměstnanosti se zaměřuje na zabezpečení práva občanů na zaměstnání, na dosažení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách, tedy na zajištění situace plné zaměstnanosti a na produktivní využití zdrojů pracovních sil.⁹ O státní politice zaměstnanosti u nás mluvíme až po přestupu k tržní ekonomice, protože pod vládou centrálně plánované ekonomiky musel mít každý své „razítko v občance“ a existovala jen nezaměstnanost skrytá. V roce 1990 vznikly úřady práce a trh práce byl institucionalizován.¹⁰

Obecně můžeme říci, že se státní politika zaměstnanosti zabývá především sledování situace na trhu práce, vytvářením plánů a strategií. Státní politika zaměstnanosti je prováděna především Ministerstvem práce a sociálních věcí a dále úřady práce. Ovšem na druhou stranu si musíme uvědomit že se jedná o velice složitý systém, kde hrají svoji roli i další instituce a to nejen státní.¹¹

3.1. Vývoj státní politiky zaměstnanosti a úřady práce

Jak už bylo zmíněno v předchozím textu, úřady práce byly zřízeny zákonem v roce 1990 a převzaly funkce odborů pracovních sil na národních výborech. Jejich další pravomoc a budování státní politiky zaměstnanosti upravovaly zákon č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti a zákon č. 9/1991 Sb., o zaměstnanosti a působnosti orgánů ČR na úseku zaměstnanosti.

V roce 1995 nastaly změny ve státní politice zaměstnanosti, především se jednalo o její decentralizaci a uvolnění činnosti úřadů práce, kdy si už mohly samy určovat své programy.

Dnešní systém politiky zaměstnanosti je řízen zákonem č. 435/2004 o zaměstnanosti, který má platnost od 1.10.2004. Tímto zákonem došlo k velkému množství změn. Po vstupu ČR do EU se především začala řešit otázka možnosti práce státních příslušníků dalších zemí EU na našem území, dále zákon řešil s prací spojené případy diskriminace, definoval nelegální práci a sankce. Také se změnily podmínky pro nezaměstnané na úřadech práce. Byla stanovena např. možná hranice příjmu pro nezaměstnané na úřadu práce, také byla stanovena různá výše a délka vyplácení podpory pro různé skupiny obyvatelstva bez práce, kdy byli zvýhodněni např. staří lidé nad 55 let, pro které může být hledání práce těžší. Dále

---

⁹ <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/koncepce-a-politiky/statni-politika-zamestnanosti/1000502/19877/>

¹⁰ Rektořík, J. a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, str. 279

¹¹ Kleveta, J. *Státní politika zaměstnanosti*, str. 5

je také v zákoně zakázána práce lidem mladším 15 let popř. těm, kteří mají nedokončenou povinnou základní školní docházku. Jsou zavedeny také nové nástroje, které může využívat aktivní politika zaměstnanosti. Za cíl změn, můžeme považovat především boj s nezaměstnaností a zajištění dobrých spravedlivých podmínek pro všechny pracující.¹²

Dnes je činnost úřadů práce je velice rozsáhlá. Jedná se o zprostředkovávání statistických údajů např. o počtu volných míst a počtu hledačů práce, dále jistě zprostředkovatelské činnost, která se skládá především z poradenských služeb, také je důležité informování o právech a povinnostech uchazečů o práci a vyhledávání nových pracovních míst, také evidují jednotlivé uchazeče o pracovní místa, rozhodují o přidělování podpor atd.¹³ Jednotlivé úřady práce se nachází ve všech okresech až na výjimky a jsou podřízeny Správě služeb zaměstnanosti, což je orgán Ministerstva práce a sociálních věcí.

3.2 Financování a kontrola státní politiky zaměstnanosti

Financování státní politiky zaměstnanosti je na základě státního rozpočtu. Prostředky jsou uvedeny mezi výdaji státního rozpočtu v kapitole 313 Ministerstvo práce a sociálních věcí. Financování aktivní politiky zaměstnanosti také plyne ze státního rozpočtu a upravuje ho zákon č.218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, kde je určeno kterým subjektům mohou být prostředky poskytnuty, aby byly vynaloženy v rámci efektivnosti, účelnosti a hospodárnosti.¹⁴

Jak můžeme vidět, tak výdaje z kapitoly 313, ve které jsou zahrnuty i další sociální transfery, jsou největší položkou výdajů státního rozpočtu roku 2009.

CELKOVÝ PŘEHLED VÝDAJŮ STÁTNÍHO ROZPOČTU PODLE KAPITOL

Číslo kapitoly	Kapitola	Výdaje celkem
301	Kancelář prezidenta republiky	434 628
302	Poslanecká sněmovna Parlamentu	1 206 903
303	Senát Parlamentu	589 868
304	Úřad vlády České republiky	1 239 736
305	Bezpečnostní informační služba	1 270 363
306	Ministerstvo zahraničních věcí	7 352 773
307	Ministerstvo obrany	55 983 878
308	Národní bezpečnostní úřad	287 213
309	Kancelář Veřejného ochránce práv	97 556

¹² Rektorič, J. a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, str. 282

¹³ http://portal.mpsv.cz/sz/obecne/cinnosti_up

¹⁴ https://portal.mpsv.cz/sz/local/cb_info/apz/financovaniapz

312	Ministerstvo financí	18 477 363
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	462 882 270
314	Ministerstvo vnitra	61 802 385
315	Ministerstvo životního prostředí	13 839 167
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	13 330 206
321	Grantová agentura České republiky	1 833 145
322	Ministerstvo průmyslu a obchodu	18 008 379
327	Ministerstvo dopravy	51 216 032
328	Český telekomunikační úřad	599 442
329	Ministerstvo zemědělství	40 022 449
333	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	134 661 633
334	Ministerstvo kultury	8 411 947
335	Ministerstvo zdravotnictví	8 304 157
336	Ministerstvo spravedlnosti	21 687 449
343	Úřad pro ochranu osobních údajů	101 296
344	Úřad průmyslového vlastnictví	180 956
345	Český statistický úřad	1 057 640
346	Český úřad zeměměřický a katastrální	3 191 679
348	Český báňský úřad	180 368
349	Energetický regulační úřad	121 625
353	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	143 619
355	Ústav pro studium totalitních režimů	176 439
358	Ústavní soud	161 715
361	Akademie věd České republiky	5 887 180
372	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	64 006
374	Správa státních hmotných rezerv	3 345 384
375	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	408 808
381	Nejvyšší kontrolní úřad	644 665
396	Státní dluh	64 069 538
397	Operace státních finančních aktiv	3 525 861
398	Všeobecná pokladní správa	145 301 976

C E L K E M 1 152 101 697

Zdroj : Ministerstvo financí [online] [cit.27. 12.2009] Dostupné z

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/475_2008_SR_P3_pdf.pdf

Kontrola ve veřejné správě hraje důležitou roli, protože v dnešní době se jedná o decentralizovaný systém, ve kterém mají instituce své pravomoc a kontrola zajišťuje, že instituce plní své povinnosti, které ve veřejném zájmu mají plnit. Kontrola může mít mnoho druhů. Rozlišujeme např. kontrolu individuální, tedy prováděnou jedním subjektem nebo koordinovanou, prováděnou nějakou skupinou subjektů kontroly. Dále rozlišujeme podle vztahu subjektu kontroly a objektu kontroly kontrolu vnitřní a vnější, kontrolu vertikální a horizontální, podle systému kontroly dělíme kontrolu na kontrolu plánovitou (např. pravidelnou roční) nebo operativní, podle časového vztahu kontrolu předběžnou, průběžnou, následnou, soustavnou a občasnou atd. ¹⁵

Finanční kontrola je uskutečňována na základě zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole),

¹⁵ Rektořík, J. a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, str. 34-37

ve znění pozdějších předpisů¹⁶ A státní kontrola na základě zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů¹⁷ Úřady práce jsou instituce, které provádí kontrolu. Především zjišťují, jestli nejsou porušovány zákony, které se týkají jejich působnosti. V další tabulce se dočteme o jaké zákony se jedná a kolik kontrol bylo v roce 2008 celkem provedeno.

	Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti	Zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti	Zákon č. 117/1995 Sb., o státní soc. podpoře	APZ a další nástroje podpory zaměstnanosti	Kontroly čerpání prostředků na realizaci projektů financovaných z ESF
Počty provedených kontrol	7 914	45	2385	9 093	489
Počty kontrol s nedostatky	2 755	18	2 246	515	88
Počty kontrol s pokutami	1 375	14	16	Nejde o pokutu, ale o povinnost příspěvek či jeho část vrátit + odvod za porušení rozpočtové kázně	0

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí [online] [cit.27. 12.2009] Dostupné z http://www.mpsv.cz/files/clanky/7576/Zprava_o_kontrolni_cinnosti_UP_2008.pdf

3.3. Efektivnost

Veřejný sektor lze pochopit jako systém, který produkuje veřejné statky, ovšem tyto statky nejsou prodávány za tržní ceny. Zisk není fundamentální kategorií pro veřejný sektor, který je ovlivněn veřejným zájmem. Tedy veřejný sektor plyne k neefektivnosti. Rozlišujeme dvě skupiny faktorů veřejného sektoru a to faktory ovlivňující velikost a strukturu a faktory ovlivňující efektivnost veřejného sektoru. Mezi faktory ovlivňující velikost a strukturu patří faktory ekonomické, geopolitické, kulturní, náboženské a politické. Faktory efektivnosti veřejného sektoru rozlišujeme vnější a vnitřní. Mezi vnější faktory patří např. politické uspořádání a vliv veřejné volby na veřejný sektor nebo konkurenční prostředí ve veřejném sektoru. Za vnitřní

¹⁶ <http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb01320&cd=76&typ=r>

¹⁷ http://portal.mpsv.cz/sz/obecne/prav_predpisy

faktory je považována např. věda a technika a využívání nových poznatků nebo kvalifikace pracovníků.¹⁸

Efektivnost v politice zaměstnanosti by podle mého názoru měla být chápána jako motivování lidí, kteří jsou nezaměstnaní, aby měli snahu najít si práci. Tedy přesun a důraz kladený především na aktivní politiku zaměstnanosti, která přináší lidem vedle poradenství, také možnosti rekvalifikace. Také podporuje zaměstnavatele, aby např. tvořili nová pracovní místa nebo zaměstnávali zdravotně postižené. Tedy podpora zaměstnanosti.

4. Politika zaměstnanosti v Evropské unii

Politika zaměstnanosti v EU je koordinovaná politika, to znamená, že ji provádí jednotlivé členské státy, ale o její koordinaci a sladění se starají různé orgány EU. Politika zaměstnanosti patří mezi sociální politiky, které jejíž problematika je upravena v mnoha pramenech. Její základní úprava, která se zabývala např. diskriminací nebo volným pohybem osob se vyskytovala už v Římských smlouvách. V roce 1997 byl v Amsterdamu založen Výbor pro zaměstnanost, který má řešit problémy zaměstnanosti pro evropské státy jako celek a v tom samém roce byla také přijata Evropská strategie zaměstnanosti jako celoevropský celek směrnic a opatření v politice zaměstnanosti pro jednotlivé země, které také každým rokem musí vypracovávat národní akční plán. V Evropské strategii zaměstnanosti se především jednalo o otázky rozvíjení aktivní politiky zaměstnanosti a preventivních opatření. Dlouhodobý komplexní plán na roky 2000- 2010 je Lisabonská strategie, která obsahuje strategie podporující hospodářský rozvoj a dosažení podmínek plné zaměstnanosti a podporu obnovy Evropy z hlediska ekologického a sociálního.

Mezi základní problémy spojené s politikou zaměstnanosti Evropské unie jsou dlouhodobá nezaměstnanost, nezaměstnanost mladých lidí, nezaměstnanost na základě pohlaví.¹⁹

Hlavním finančním nástrojem EU při financování provádění Evropské strategie zaměstnanosti je Evropský sociální fond. Mezi hlavní cíle spojené se zaměstnaností Evropského sociálního fondu patří především poskytovat pomoc a rovné příležitosti všem nezaměstnaným při vstupu na trh práce a také poskytnout pomoc lidem z

---

¹⁸Rektořík, J. a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, str. 27-28

¹⁹Rektořík, J. a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, str. 283-285

znevýhodněných sociálních skupin, také podpora a přístupnost celoživotní vzdělávání, zavádění moderních způsobů organizace práce a podnikání a boj s diskriminací související s trhem práce. Orgánem zodpovědným za získávání a řízení finanční výpomoci z Evropského sociálního fondu je Ministerstvo práce a sociálních věcí, které řídí Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost. ČR má ještě další dva operační programy, které pracují z prostředky z Evropského sociálního fondu a to Operační program Praha – Adaptabilita a Operační program vzdělávání pro konkurenceschopnost.²⁰

4.1. Porovnání situace v ČR se zahraničím

Dnes žijeme v globálním světě rychlých informací a nových technologií, díky nimž je celý svět propojený. Mezinárodní doprava a obchod jsou a vysoké úrovni. Česká republika je členskou zemí Evropské unie a tím její spojení s ostatními zeměmi je ještě silnější. V následující tabulce vidíme, že ČR měla v roce 2004 srovnatelnou míru zaměstnanosti s „evropskou pětadvacítkou“.

Míra zaměstnanosti, 2004

Employment rate, 2004

Pramen / Source: Eurostat

%

%

Země	Celkem ¹⁾		Muži ²⁾		Ženy ³⁾	Country
	Total ¹⁾	Males ²⁾	Females ³⁾			
EU 25		63,3		70,9	55,7	EU 25
Belgie		60,3		67,9	52,6	Belgium
Česká republika ⁴⁾		64,2		72,3	56,0	Czech Republic
Dánsko		75,7		79,7	71,6	Denmark
Německo		65,0		70,8	59,2	Germany
Estonsko		63,0		66,4	60,0	Estonia
Řecko		59,4		73,7	45,2	Greece
Španělsko		61,1		73,8	48,3	Spain
Francie		63,1		69,0	57,4	France
Irsko		66,3		75,9	56,5	Ireland
Itálie		57,6		70,1	45,2	Italy
Kypr		68,9		79,8	58,7	Cyprus
Lotyšsko		62,3		66,4	58,5	Latvia
Litva		61,2		64,7	57,8	Lithuania
Lucembursko		61,6		72,4	50,6	Luxembourg
Maďarsko		56,8		63,1	50,7	Hungary
Malta		54,0		75,1	32,7	Malta
Nizozemsko		73,1		80,2	65,8	Netherlands
Rakousko		67,8		74,9	60,7	Austria
Polsko		51,7		57,2	46,2	Poland
Portugalsko		67,8		74,2	61,7	Portugal
Slovinsko		65,3		70,0	60,5	Slovenia
Slovensko		57,0		63,2	50,9	Slovakia
Finsko		67,6		69,7	65,6	Finland

²⁰ <http://portal.mpsv.cz/sz/politikazamest/esf>

Švédsko	72,1	73,6	70,5	Sweden
Spojené království	71,6	77,8	65,6	United Kingdom
Kandidátské země		Candidate countries		
Bulharsko	54,2	57,9	50,6	Bulgaria
Chorvatsko	54,7	61,8	47,8	Croatia
Rumunsko	57,7	63,4	52,1	Romania
Turecko	46,1	67,8	24,3	Turkey
Ostatní země		Other countries		
Island	82,3	85,8	78,8	Iceland
Norsko	75,1	77,9	72,2	Norway
Spojené státy	71,2	77,2	65,4	United States
Japonsko	68,7	80,0	57,4	Japan

Zdroj: Český statistický úřad [online] [cit.27. 12.2009] Dostupné z

[http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/c5cfebca9de6e905c125723a004180a6/c22cbdbc_a6fbeb00c12570820040b757/\\$FILE/zam01.pdf](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/c5cfebca9de6e905c125723a004180a6/c22cbdbc_a6fbeb00c12570820040b757/$FILE/zam01.pdf)

V další tabulce je vidět, vývoj míry nezaměstnanosti mezi lety 2000-2006. ČR se podle tabulky držela pod průměrem EU 27 na rozdíl od Francie nebo Španělska. Le v číslech nejsou zase nějaké extrémní rozdíly. Ty už vidíme v nezaměstnanosti v USA a Japonsku, které mají velice nízký podíl na rozdíl od EU 27. Snížit na tuto úroveň nezaměstnanosti v EU je cílem Lisabonská strategie.

Tabulka: Vývoj nezaměstnanosti 2000 - 2006 (v %)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
EU 27	8,6	8,4	8,8	9,0	9,0	8,7	7,9
Čeká republika	8,7	8,0	7,3	7,8	8,3	7,9	7,1
Německo	7,2	7,4	8,2	9,0	9,5	9,5	8,4
Spanělsko	11,1	10,3	11,1	11,1	10,6	9,2	8,6
Francie	9,1	8,4	8,7	9,4	9,6	9,7	9,4
Itálie	10,1	9,1	8,6	8,4	8,0	7,7	6,8
Maďarsko	6,4	5,7	5,8	5,9	6,1	7,2	7,5
Rakousko	3,6	3,6	4,2	4,3	4,8	5,2	4,8
Polsko	16,1	18,2	19,9	19,6	19,0	17,7	13,8
Slovensko	18,8	19,3	18,7	17,6	18,2	16,3	13,4
Finsko	9,8	9,1	9,1	9,0	8,8	8,4	7,7
Švédsko	5,6	4,9	4,9	5,6	6,3	7,4	7,0
Velká Británie	5,3	5,0	5,1	4,9	4,7	4,8	5,3
Norsko	3,4	3,6	3,9	4,5	4,4	4,6	3,5
USA	4,0	4,8	5,8	6,0	5,5	5,1	4,6
Japonsko	4,7	5,0	5,4	5,3	4,7	4,4	4,1

Zdroj: Eurostat

Zdroj: Portál finance.cz [online] [cit.27. 12.2009] Dostupné z

<http://www.finance.cz/zpravy/finance/106299-nezamestnanost-v-cr-klesa/>

5. Aktuální problémy

Politika zaměstnanosti se snaží vypořádat s jedním hlavním problémem a to je nezaměstnanost, protože často se na nezaměstnanost následně nahnají další sociální problémy. Tento problém se stal o to větším v době ekonomické krize.

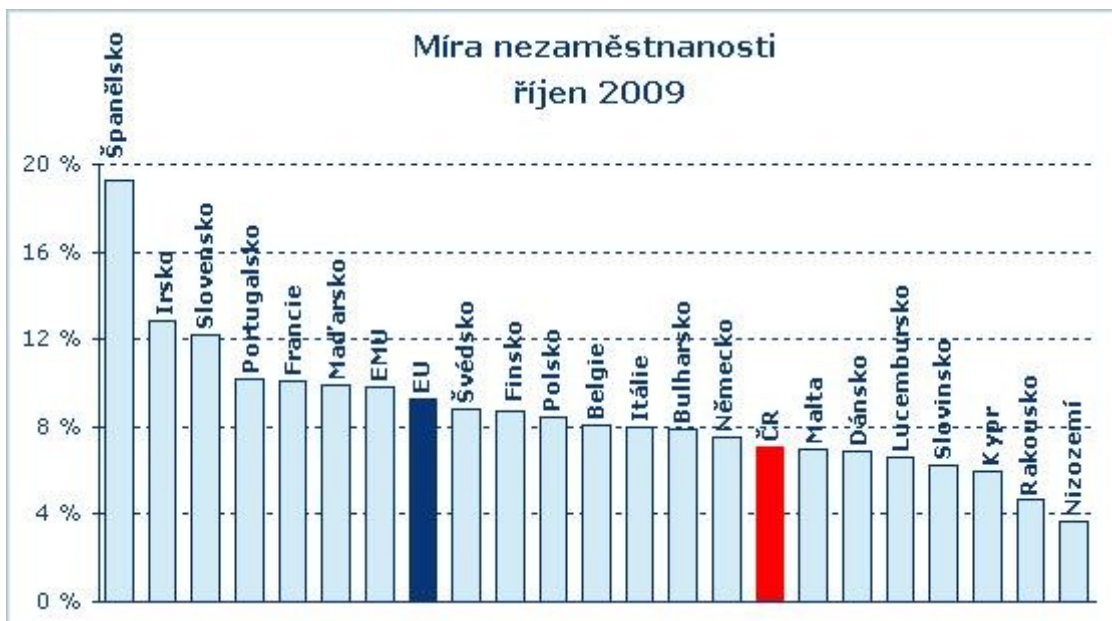
Krize začala hypoteční krizí v USA v roce 2007, ale její dopady jsou i u nás cítit ještě dnes. Mnoho velkých podniků zkrachovalo v důsledku následující finanční krize a ty podniky, které se chtěly udržet v této těžké době nad vodou, musely a začít propouštět. Hospodářský růst se začal zpomalovat a nezaměstnanost začala rapidně růst. Jak je vidět v grafu, v EU měla nezaměstnanost dlouhodobě klesající tendenci až do příchodu ekonomické krize, která se podepsala na nezaměstnanosti v roce 2009.

Zdroj : Portál Evropské unie [online] [cit.27. 12.2009] Dostupné z

http://europa.eu/pol/socio/index_cs.htm

Na dalším grafu vidíme, jaká míra nezaměstnanosti se vyskytovala v různých zemích Evropy v říjnu tohoto roku. Kdy Česká republika již byla pod evropským průměrem, ale zase nejvíce postiženou zemi bylo Španělsko, kde se míra nezaměstnanosti vyšplhala skoro k 20%.

Zdroj: Česká spořitelna [online] [cit.27. 12.2009] Dostupné z http://www.csas.cz/banka/menu/cs/banka/nav20080_vyvoj_nezamestnanostieu

V České republice rostla nezaměstnanost hlavně na počátku roku 2009. Kdy byl velký meziměsíční nárůst nezaměstnanosti např. v okrese Jindřichův Hradec až o 29,8 % , ale například v Praze jen 2,3 % .²¹ Zde se dostáváme k dalšímu problému spojenému s nezaměstnaností, která se liší podle různých regionů.

Podle mého názoru je hlavně v dnešní době nezaměstnanost velkým problémem, který řeší politiky zaměstnanosti v mnoha zemích. V období krize se podle něho názoru musí především podporovat nová tvorba pracovních míst, zaměstnanost prostřednictvím podpor zaměstnavatelů. Tedy soustředit se na aktivní politiku zaměstnanosti a to především v regionech s největší mírou nezaměstnanosti.

²¹ http://ekonomika.idnes.cz/cesko-zaziva-nejprudsi-rust-nezamestnanosti-v-historii-pk9-/ekonomika.asp?c=A090209_090350_domaci_klu

6. Závěr

V této seminární práci jsem se snažila přiblížit se problematice spojené se zaměstnaností. Blíže jsme se seznámili se státní politikou zaměstnanosti, jejím vývojem a dnešní situací spojenou s řešením aktuálních problémů. Také jsme mohli pozorovat, že trh práce v dnešní době už není uzavřen mezi hranicemi států. Dnes žijeme v globálním světě, který je celý propojený a vytváří jeden velký ekonomický systém. Proto je politika zaměstnanosti, která je prováděná jednotlivými státy, sladována i mezinárodními a nadnárodními organizacemi za účelem dosahování společných cílů.

Stejně tak jak se vyvíjí svět kolem nás je třeba umožnit, aby se lidé přizpůsobovali nové situaci. Proto si myslím, že je třeba aby se politiky zaměstnanosti soustřeďovali především na obohacování lidského potenciálu a to především na vzdělávání, jak na studium mladých lidí např. na vysokých školách, tak na celoživotní vzdělávání a rekvalifikace. Tedy zaměření se na aktivní politiku zaměstnanosti a na motivaci lidí k vlastnímu sebevzdělávání a přizpůsobování se nárokům, které jsou ze strany trhu práce.

7. Přehled základní legislativy

- Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti
- Zákon č. 262/2006 Sb. zákoník práce
- Zákon č.118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti
- Zákon č.117/1995 Sb., o státní sociální podpoře
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole

8. Použitá literatura a zdroje

Wildmannová, M. *Základy sociální politiky* 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 139 s. ISBN 80-210.3652-4

Rektořík, J. a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru* 2. vyd. Praha: Ekopress, s.r.o., 2007. 309 s. ISBN 078-80-86929-29-3

Fuchs, K., Tuleja, P. *Základy ekonomie* 2.vyd. Praha: Ekopress, s.r.o., 2005. 347s. ISBN 80-86119-94-7

Kleveta, J. *Státní politika zaměstnanosti* 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palckého, 2000. 48 s. ISBN 80-244-0147-9

Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí [online] [cit.27. 12.2009]

Dostupné z www.portal.mpsv.cz

Oficiální portál pro podnikání a export [online] [cit.27. 12.2009] Dostupné z

www.businessinfo.cz

Podpora sociálně-integračních politik [online] [cit.27. 12.2009] Dostupné z

www.epolis.cz

Portál Ministerstva financí [online] [cit.27. 12.2009] Dostupné z www.mfcr.cz

Sagit – nakladatelství ekonomické a právní literatury [online] [cit.27. 12.2009]

Dostupné z www.sagit.cz

Portál Evropské unie financí [online] [cit.27. 12.2009] Dostupné z www.europa.eu

Portál Českého statistického úřadu [online] [cit.27. 12.2009] Dostupné z

www.czso.cz

Portál finance.cz [online] [cit.27. 12.2009] Dostupné z <http://www.finance.cz>

Portál iDnes.cz [online] 9.2. 2009 [cit.27. 12.2009] Dostupné z www.idnes.cz